

ELSA SALONEN To My Alchemical Garden, Welcome

7.12.2024–5.1.2025

Uusi yksityisnäyttelyni käsittelee kasveja laajassa kulttuurisessa, tieteellisessä ja esoteerisessa viitekehyksessä. Teokset ovat ammentaneet alkemiasta, suomalaisesta luonnonuskosta, asetelmamaalauksista, kasvitieteellisistä kokoelmista, lääkekasveista, yrttiloitsuksista, kasvien älykkyydestä ja spagyriasta. Näyttely pohtii kasvien voimaa yhteyttä tämän- ja tuonpuoleisuutta.

Monia teoksia ohjaa vuosikymmen sitten kehittämäni tekniikka, jossa uutan kukista niiden värejä jättäen ne kalpean värittömiksi. Uutetut väripigmentit säilön laboratoriopulloihin valkoisten kasvien viereen. Kuihtuvat kukat menettävät värinsä kuollessaan: aivan kuin itse elämä olisi piilotettu väreihin. Perinteisissä asetelmamaalauksissa kukkien maalattu värioloisto pysäytti ajan ja "voitti" kuoleman. *Still Life with Flowers* -teoksissa varioin tätä traditiota erottamalla runollisesti elämänenergian (säilötty väri) sen tyhjästä, kalpeasta ruumiista (väritön kukka). Tähän separaatioon viittaa myös kasvitieteellisten kokoelmien mukaan nimetty teos *Spirit Collections*.

Plants, Healers: Deep Sleep -teossarja koostuu viime kesinä kotiseudultani Turun saaristosta sekä työhuoneeni ympäristöstä Berliinistä keräämistäni unta vahvistavista lääkekasveista (särmäkuisma, peltokorte, metsälehmus, valeriana, mesiangervo, humala, maitohorsma, kamomilla, vadelma, mäkikuisma). Ajoittain unettomuudesta kärsivänä tunnen kiitollisuutta näille kasveille monesta hyvin nukutusta yöstä. Yrttien varaan ovat parantajat laskeneet osaamisensa jo vuosisatojen ajan. Suomalaisessa tietäjäperinteessä tieto tarvittavasta lääkekasvista saatiin haltijalta usein unen aikana. Näyttelyssä välähtääkin mielikuvituksellinen idea lajienvälisestä kommunikaatiosta juuri unien avulla.

Teoksia varten olen tutkinut useita vanhoja kasveihin liittyviä uskomuksia. *Delphinium Spell* -teosten kukat, ritarinkannukset ovat tuttuja monista eurooppalaisista suojeluloitsuksista. Keskiaikaisen myytin mukaan ritarinkannukset kasvoivat niihin ruohikon kohtiin, joihin ritarit olivat pyyhkineet miekkansa surmattuaan lohikäärmeen. Lohikäärmeen veri ja myrky sekoittuivat toisiinsa muodostaen kauniin, mutta myrkyllisen kukan. *Lullaby* -maalausten lohikäärmeet ovat lempeämpiä. Alkemistisista kuvituksista tutut, lintujen ja matelijoiden piirteitä yhdistelevät lohikäärmeet kuvastavat tämän- ja tuonpuoleisen, taivaallisen ja maallisen liittoa tai niiden välissä matkaamista. Samankaltaisina unen ja valvetilan välisinä matkakumppaneina toimivat nukahtamista avittavat lääkekasvit.

Viimeisen vuosikymmenen olen maalannut yksinomaan luonnonpigmenteillä, jotka määrittelevät kunkin teoksen käsitteellisen sanoman. Tällä kertaa näyttelyn maalaukset on toteutettu kivistä ja meteoriiteistä jauhetuilla ja kasveista uutetuilla väreillä sekä lintujen ja matelijoiden osista poltetulla tuhkalla. Alkemistit valmistivat historian ensimmäisissä laboratorioissa värejä taiteilijoille ja tutkivat luonnonmateriaalien avulla maailmankaikkeutta sekä ihmisen roolia. Teoksissa käyttämäni lasikolvit viittaavat tähän alkemistiseen traditioon ja sen kuvituksiin. Maalaus *Heavenly Herbs* puolestaan hahmottelee spagyriaa, keskiaikaista alkemistista menetelmää, jonka mukaan yrteistä valmistettiin tiivistettyjä lääkeuutteita. Resepteissä huomioitiin kutakin lääkekasvia hallitsevan planeetan otollinen asema taivaalla.

Metsänpeitto -installaatio keskittyy kasvikunnan linnoituksen, metsän mytologisiin voimiin. Suomalaisessa luonnonuskossa metsänpeitto tarkoitti ihmisen ja karjan katoamista metsän tuonpuoleisuuteen: metsään ei eksytty, vaan ajaututtiin näkymättömiin tästä todellisuudesta. Tätä vastaan harjoitettiin varaustaikuutta esimerkiksi kätkemällä suolaa onttohartsiin linnunsulkiin tai kristinuskon vallattua esivanhempiemme maailmankuvaa rakennuttamalla navetat kirkonsuuntaisesti. Metsänpeitosta pääsi pois mm. kuolemanväkeen vetoamalla tai sitomalla kolmen nuoren puun latvat yhteen. Vanhan perinteen mukaan metsässä yöpyjä vältti metsänpeiton pyynnöllä: *"Hyvän maan maahiset, antakaa unta uneksi, levätä levoksi, en taho ijäksi, vain ajaksi!"* (1).

1/ Heikki Roiko-Jokela: Ihminen ja metsä - kohtaamisia arjen historiassa, 2012

Kiitos Taiteen keskustoimikunta ja Alfred Kordelinin säätiö näyttelyn tukemisesta.

Elsa Salonen (s.1984 Turku) valmistui Bolognan kuvataideakatemiasta, Italiasta vuonna 2008 ja on siitä lähtien työskennellyt pääosin Berliinissä. Salosen taidetta on ollut esillä kansainvälisesti muun muassa KINDL Centre For Contemporary Artissa ja Villa Merkelissä Saksassa, Art Sonje Centerissä Etelä-Koreassa, Kunsthall Aarhusissa ja Kunsthall Viborgissa Tanskassa, Galleri F 15:ssa Norjassa ja Miguel Urrutia Art Museumissa Kolumbiassa. Hänen teoksiaan on muun muassa Wäinö Aaltosen taidemuseon (FI), Saastamoisen säätiön (FI) ja Lissanen nykytaiteen museon (IT) kokoelmissa. Salosen pysyvä julkinen taideteos sijaitsee Meilahden Siltasairaalan Hiljaisessa huoneessa Helsingissä. Ulkomailla Salosta edustavat Galerie Jochen Hempel Saksassa ja Le Clézio Gallery Ranskassa.

Lisätietoja:

gallery@ama.gallery,

<http://www.ama.fi>